2024/2349

2024.10.10.

AZ EURÓPAI PARLAMENT (EU) 2024/2349 ÁLLÁSFOGLALÁSA

(2024. április 11.)

az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség 2022. évi pénzügyi évre szóló költségvetésének végrehajtására vonatkozó mentesítésről szóló határozat szerves részét képező megjegyzésekkel

AZ EURÓPAI PARLAMENT,

— tekintettel az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség 2022. évi pénzügyi évre szóló költségvetésének végrehajtására vonatkozó mentesítésről szóló határozatára,

— tekintettel eljárási szabályzata 100. cikkére és V. mellékletére,

— tekintettel az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság véleményére,

— tekintettel a Költségvetési Ellenőrző Bizottság jelentésére (A9-0113/2024),

A. mivel bevételi és kiadási kimutatása ([1]) szerint az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség (a továbbiakban: az ügynökség) 2022. évi pénzügyi évre szóló végleges költségvetése 693 122 859 EUR volt, ami 2021-hez képest 29,50 %-os növekedést jelent; mivel az ügynökség költségvetése főként az uniós költségvetésből származik;

B. mivel az Unió minden szervének, hivatalának és ügynökségének átláthatónak és az európai polgárok előtt teljes mértékben elszámoltathatónak kell lennie a rájuk bízott pénzeszközök tekintetében;

C. mivel a Számvevőszék az ügynökség 2022. évi pénzügyi évről szóló éves beszámolójáról szóló jelentésében (a továbbiakban: a számvevőszéki jelentés) megállapítja, hogy kellő mértékben megbizonyosodott az ügynökség éves beszámolójának megbízhatóságáról, valamint arról, hogy az annak alapjául szolgáló ügyletek jogszerűek és szabályszerűek;

D. mivel 2019. december óta az ügynökség új megbízatását teljesíti, amely a missziók és a személyzet tekintetében lényeges és szükséges növekedéssel járt, ami megfelelő költségvetést igényel;

E. mivel 2022-ben az (EU) 2019/1896 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([2]) szerinti kibővített megbízatás miatt jelentősen nőtt az ügynökség költségvetése és a létszámterv végrehajtása;

F. mivel a Számvevőszék az ügynökség által a külső határok igazgatásához nyújtott támogatásról szóló 8/2021. sz. különjelentésében arra a következtetésre jutott, hogy számos hiányosság merült fel az ügynökség elsődleges tevékenységeivel, nevezetesen a helyzetfigyeléssel, a kockázatelemzéssel, a sebezhetőségi értékeléssel, a közös műveletekkel és gyorsreagálású határvédelmi intervenciókkal, a visszaküldési műveletekkel és az ügynökség személyzetének képzésével kapcsolatban, valamint az ügynökség kiadásainak exponenciális növekedése előtti igényfelmérések és hatásvizsgálatok hiánya kapcsán;

1. emlékeztet arra, hogy az ügynökség az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) megállapításait és az ügynökség korábbi ügyvezető igazgatójának 2022. áprilisi lemondását követően cselekvési tervet dolgozott ki, amelyben konkrét intézkedéseket vázolt fel a javításra szoruló területek – például a szervezeti kultúra, az átláthatóság és az elszámoltathatóság, valamint az alapjogi keret – hiányosságainak kezelésére; az ügynökség 2023. október 24-i, az Európai Parlament Frontex ellenőrzését végző munkacsoportjának (FSWG) címzett, 2023 harmadik negyedévéről szóló jelentésének megfelelően tudomásul veszi az FSWG, az ügynökség igazgatótanácsának az alapvető jogokkal, és jogi, operatív kérdésekkel foglalkozó munkacsoportja (FRaLO), valamint az európai ombudsman ajánlásaihoz kapcsolódó legtöbb intézkedés végrehajtását; felhívja az ügynökséget, hogy maradéktalanul hajtsa végre a cselekvési tervet, és továbbra is tájékoztassa a mentesítésért felelős hatóságot ezen ügy alakulásáról; kéri az ügynökséget, hogy kezelje prioritásként az FSWG, az ügynökség igazgatótanácsának munkacsoportja, a FRaLO, az EO, a Számvevőszék és az OLAF valamennyi függőben lévő ajánlásának maradéktalan végrehajtását; ismételten hangsúlyozza, hogy a kérdések időben történő azonosítása és megoldása érdekében folyamatosan felül kell vizsgálni és ellenőrizni kell a vezetőség tevékenységeit; megjegyzi, hogy az ügynökség korábbi ügyvezető igazgatójának lemondásához vezető OLAF-jelentésben felvetett kérdések további nyomon követése érdekében az újonnan létrehozott Vizsgálati és Ellenőrzési Iroda (ICO) vezetője cselekvési tervet dolgozott ki, amelyet 2023 januárjában nyújtottak be az igazgatótanácsnak; arra kéri az ügynökséget, hogy fokozza a folyamatban lévő erőfeszítéseket, és tegyen meg minden szükséges intézkedést az uniós normák teljeskörű betartásának biztosítása érdekében, különösen a költségvetési és pénzgazdálkodás, az alapvető jogok, a szervezeti kultúra és az átláthatóság terén; emlékeztet arra, hogy az OLAF az első vizsgálat lezárása után csupán kilenc hónappal másodszor is vizsgálatot folytat az ügynökség irányítási gyakorlatával kapcsolatban; kéri a kötelességszegésre vonatkozó állítások alapos ellenőrzését és kivizsgálását; felhívja az ügynökséget, hogy biztosítsa az OLAF-fal való teljeskörű és jóhiszemű együttműködést a vizsgálat valamennyi szakaszában, és rendszeresen számoljon be a Parlamentnek a vizsgálat aktuális állásáról és eredményéről;

([1]) HL C 141., 2022.3.29., 112. o.

([2]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1896 rendelete (2019. november 13.) az Európai Határ- és Parti Őrségről, valamint az 1052/2013/EU és az (EU) 2016/1624 rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 295., 2019.11.14., 1. o.).

2. aggodalmát fejezi ki azon, még folyamatban lévő jogi eljárások, illetve kritikák miatt, amelyek az ügynökség emberi jogi jogsértésekben való részvételét érintik, amely ellentétes az ügynökség saját szabályaival és alapjogi kötelezettségeivel;

3. tudomásul veszi az ügynökség átláthatósági és ellenőrzési intézkedéseit, nevezetesen azt, hogy a Parlament és a Tanács részére áttekintést nyújt tevékenységeiről egy új jelentéstételi eszköz, az ún. „eredménytábla" révén; ösztönzi az ügynökség igazgatótanácsának elnökeit, hogy továbbra is hívjanak meg parlamenti megfigyelőket az ülésekre, és fontolják meg a meghívások valamennyi napirendi pontra, köztük a zárt ülésen tárgyalandó pontokra való kiterjesztését, valamint hogy továbbra is kivétel nélkül és szükség esetén bizalmasan bocsássanak rendelkezésre minden igazoló dokumentumot;

Költségvetés és pénzgazdálkodás

4. megjegyzi, hogy két költségvetés-módosítás után, amelyek az ügynökség 2022. évi költségvetését mintegy 47 millió EUR-val csökkentették, az év során tett költségvetés-ellenőrzési erőfeszítések nyomán a kötelezettségvállalási előirányzatok költségvetés-végrehajtási aránya 99,4 %-os volt, ami 2021-hez képest 4,7 %-os növekedést jelent;

5. aggodalommal állapítja meg, hogy az ügynökség által a 2021. évi beszámolók szerint a költségvetés végrehajtásának javítására tett folyamatos erőfeszítések ellenére a kifizetési előirányzatok végrehajtási aránya (50,25 %) továbbra is alacsony volt 2022-ben, ráadásul 2021-hez képest 0,17 %-kal csökkent; elismeri ugyanakkor, hogy abszolút értékben a kifizetések éves értéke 2020 és 2022 között nőtt; tudomásul veszi az ügynökség megújított indokolását, amely a költségvetés végrehajtási arányának alacsony szintjét az ügynökség kiadásainak jellegével kapcsolja össze;

6. súlyos aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az ügynökség C8-as forrásállománya (automatikus átvitel) az elmúlt években nőtt; a 2022. évi 240,4 millió EUR-hoz képest 2021-ben 159,4 millió EUR, 2020-ban 102 millió EUR volt; ezzel összefüggésben megállapítja, hogy az ügynökség C8-as forrásállománya az ügynökség éves költségvetésének növekedéséhez képest is nőtt, mivel 2019 és 2022 között az utóbbi 2,1-szeres, míg az előbbi 2,9-szeres növekedést mutat; megjegyzi, hogy a C8-as források kifizetési szintje 2022-ben tovább csökkent (a 2021. évi 87 %-hoz képest 84 %-ot ért el); tudomásul veszi azonban az ügynökség azon észrevételét, hogy ezt a mutatót az ellátási láncban kialakult nehézség befolyásolta, amely késedelmet okozott a megrendelt szolgáltatások teljesítésében és termékek szállításában; felhívja továbbá az ügynökséget és a Bizottságot, hogy közöljék a mentesítésért felelős hatósággal a 2022-ben elszámolt 9,3 millió EUR összegű pénzügyi kötelezettségek eredetének és alakulásának részleteit;

7. aggodalommal veszi tudomásul a számvevőszéki jelentés alapján, hogy az ügynökség számvitelért felelős tisztviselőjének nyilatkozatával összefüggésben az előző évhez hasonlóan ismét figyelemfelhívó megjegyzés készült annak kapcsán, hogy az ügynökség számviteli rendszerét nem lehetett hitelesíteni a Bizottság tulajdonában lévő, számviteli adatokat szolgáltató informatikai rendszerrel kapcsolatos információk hiánya miatt; a számvevőszéki jelentés alapján tudomásul veszi az ügynökség erre adott válaszát, amely szerint az ügynökség számviteli rendszerében az elmaradt validációt a küldetésirányítási rendszert (MiPS) érinti;

8. megállapítja, hogy a Számvevőszék az előző két évhez hasonlóan a tárgyévben is figyelemfelhívó megjegyzést fogalmazott meg az ügynökség végleges éves beszámolójához fűzött kiegészítő melléklet alapján a schengeni társult országok hozzájárulásának a valósnál kisebb összegben történő megjelenítése miatt – az eltérés 2022-ben 3,2 millió EUR, az uniós hozzájárulás a valósnál éppen ennyivel nagyobb összegben szerepelt a beszámolóban; aggasztónak tartja, hogy az Unió és a schengeni társult országok közötti megállapodások, amelyek jogalapként szolgálnak ezen országok uniós költségvetéshez való hozzájárulásának kiszámításához, nem egyértelműek, és eltérő értelmezéseket tesznek lehetővé, aminek következtében a schengeni társult országok hozzájárulásának számított aránya alacsonyabb, körülbelül 7 %-os volt; a számvevőszéki jelentés alapján tudomásul veszi az ügynökség válaszát, hogy az egyrészről az ügynökség számvitelért felelős tisztviselője, másrészről az ügynökség igazgatótanácsa, a Bizottság és a schengeni társult országok eltérően értelmezik a schengeni társult országok által az erre vonatkozóan hatályban lévő megállapodások szerint teljesítendő hozzájárulás kiszámításának módozatait; megjegyzi, hogy az ügynökség értelmezése szerint a 2016 óta alkalmazott módszertan összhangban van az alkalmazandó jogi kerettel és megállapodásokkal, és az ügynökség igazgatótanácsa 2021-ben arra a következtetésre jutott, hogy a schengeni társult országok hozzájárulására vonatkozó számítási módszertant nem fogják felülvizsgálni; tudomásul veszi a Számvevőszék arra vonatkozóan megismételt érvelését, hogy miért hibás az ügynökség értelmezése; úgy véli, hogy a schengeni társult országok semmiképpen nem járulhatnak hozzá a vártnál kisebb mértékben az ügynökség költségvetéséhez, és kéri a módszertan ügynökségi értelmezésének felülvizsgálatát;

9. aggodalommal veszi tudomásul a számvevőszéki jelentés alapján az ügynökség kiküldetési költségeivel kapcsolatban 2022-ben felmerült elhatárolt költségek túlbecslésével, valamint az elhatárolt költségek következetes kiszámításának biztosítása érdekében az ügynökségen belüli formalizált iránymutatás vagy eljárások hiányával kapcsolatos észrevételeket; felszólítja az ügynökséget, hogy foglalkozzon ezzel a helyzettel, és tájékoztassa a mentesítésért felelős hatóságot;

Teljesítmény

10. megállapítja, hogy az ügynökség 2022-ben (58) tevékenysége teljesítményének értékelésére fő teljesítménymutatóként az ügynökség igazgatótanácsa által elfogadott mutatók széles körét (240) használta, amelyek a 2022–2024 közötti időszakra vonatkozó egységes programozási dokumentumból erednek; tudomásul veszi, hogy az ügynökség önértékelése szerint a 2022. évi éves munkaprogramjának végrehajtási aránya 85,20 %; elismerését fejezi ki az ügynökség kvalitatív fő teljesítménymutatóinak általános javulásáért; megjegyzi azonban, hogy az ügynökség egyes fő teljesítménymutatói romlottak, például a késedelmes kifizetések aránya 2022-ben 20 %-os volt a 2021. évi 12 %-hoz képest;

11. háláját fejezi ki az ügynökség gyors intézkedéseiért az Ukrajna elleni illegális és provokáció nélküli orosz invázió nyomán, amely ukránok millióit arra késztette, hogy elhagyják országukat és az Unióba jöjjenek; ezzel összefüggésben elismerését fejezi ki az ügynökségnek a következőkért: a hét minden napján 24 órában működő válságelhárítási mechanizmus aktiválása és egy külön válságelhárítási csoport létrehozása; a jogállásról szóló megállapodás rekordidő alatti aláírása Moldovával, majd annak eredményeként a „Moldova 2022” közös művelet elindítása; az Unió Ukrajnával közös határán és Finnországtól Romániáig az EU teljes keleti határán mintegy 500 fős készenléti alakulat telepítése, valamint; egyéb (tengeri, légi, szárazföldi) eszközök bevetése 102 új műveleti helyszínen; megjegyzi, hogy az ukrajnai háború átalakította az Uniót és azt, ahogyan az uniós polgárok az Unió biztonságára tekintenek, különösen a keleti határokon; kiemeli, hogy az Unióban 2016 óta nem történt ennyi illegális határátlépés;

12. tudomásul veszi az ügynökség által 2022-ben tett különböző kezdeményezéseket, többek között a jogállásról szóló megállapodás aláírását Észak-Macedóniával, az egyetértési megállapodás és operatív cselekvési terv aláírását Ciprussal, az ügynökség jelenlétének megkétszerezését a „Serbia Land 2022” közös műveletben, valamint a szerb-magyar határon új operatív terület megnyitását; hangsúlyozza, hogy az Európai Unió Bírósága kimondta, hogy Magyarország eljárása összeegyeztethetetlen a visszatérési irányelvvel és az Európai Unió Alapjogi Chartájával; aggodalommal állapítja meg, hogy bár az ügynökség az állítása szerint 2021-ben megszüntette a magyarországi műveleteket, továbbra is támogatta Magyarország visszaküldési műveleteit; megismétli az FSWG felhívását az ügynökség ügyvezető igazgatójához, hogy függessze fel a magyarországi műveleteket;

13. tudomásul veszi, hogy az ügynökség lezárta és értékelte a tagállami összekötő tisztviselőknek az ügynökség székhelyére történő kiküldésére irányuló kísérleti projektet; üdvözli, hogy elvégezték a kísérleti projekt belső értékelését, és hogy az ügynökség a tagállamokkal folytatott együttműködés ezen formájának fenntartásáról határozott; felszólítja az összes tagállamot, hogy rendeljenek ki kapcsolattartó tisztviselőket az ügynökséghez;

14. tudomásul veszi, hogy a szárazföldi határokon 2022-ben végzett operatív tevékenységek kapcsán mintegy 49 000 incidensről érkezett jelentés, amelyek során több mint 26 000 irreguláris migráns előállítására, valamint 700 embercsempész letartóztatására került sor; tudomásul veszi az ügynökség erőfeszítéseit, amelyek eredményeként 24 850 nem uniós állampolgár (2021-hez képest 35 %-os növekedés) légi úton történő visszaküldésére került sor, közülük 9 919 személy 291 charterjárattal 32 országba, 14 931 fő (2021-hez képest 84 %-os növekedés) pedig 8 789 menetrend szerinti járattal 116 országba tért vissza; tudomásul veszi továbbá az ügynökség valamennyi közös tengeri művelet keretében 2022-ben tett erőfeszítéseit, amelyek 1 105 embercsempész és 11 emberkereskedő felderítéséhez, több tíz tonna csempészett kábítószer lefoglalásához, és migránsok ezreinek megmentéséhez vezettek; ugyanakkor megjegyzi, hogy a közelmúltban számos tragédia történt a Földközi-tengeren: hajótörések és a migránsokkal kapcsolatos egyéb halálos kimenetelű incidensek; felhívja az ügynökséget, hogy teljes mértékben működjön együtt az ombudsman vizsgálata során; megállapítja, hogy az ügynökség 2022-ben 1 422 többcélú megfigyelési missziót hajtott végre, amelyek eredményeként 1 177 eseményt és 51 362 migránst észleltek;

15. tudomásul veszi, hogy a Frontex által támogatott önkéntes visszatérések aránya a 2021. évi 26 %-ról 2022-ben 39 %-ra nőtt; elismerését fejezi ki az első teljeskörű Frontex vezette visszaküldési műveletek végrehajtása iránt, amelyek során az ügynökség – a szervező tagállam szerepét átvéve – 80 harmadik országbeli állampolgárt küldött vissza Albániába és Nigériába; tudomásul veszi az ügynökség „Az ügynökség és a harmadik országok közötti együttműködés 2022-ben” című jelentését, amelyben az ügynökség részletesen bemutatja a külső dimenzióval kapcsolatos tevékenységeit, köztük az alábbiakat: a különböző partnerekkel (például a Nyugat-Balkánnal, a keleti partnerség régiójával, Afrikával és a Közel-Kelettel) folytatott párbeszéd és együttműködés továbbfejlesztése; az adatvédelmi normákkal és az alapvető jogokkal kapcsolatos munkája; technikai és operatív segítségnyújtás harmadik országoknak többek között a határokon átnyúló bűnözés elleni küzdelem érdekében; valamint kapacitásépítési intézkedések (pl. képzés); aggodalmát fejezi ki néhány olyan jelentéssel kapcsolatban, amelyek arra utalhatnak, hogy az ügynökség – többek között a külső dimenzióval kapcsolatos tevékenységei során – részt vesz az emberi jogok megsértésében, különösen az Unió külső határain történő jogellenes visszatoloncolások állítólagos elősegítésében; megjegyzi, hogy az ügynökség által a közelmúltban szolgáltatott információk szerint az ügynökség az elmúlt három évben az ügynökség megosztotta a bajba jutott migránsok koordinátáit a líbiai szereplőkkel; tudomásul veszi, hogy az ügynökség általi észlelését követően két súlyos incidensről szóló jelentés van készülőben a migránsok Tareq Bin Zeyad általi feltartóztatásáról;

16. üdvözli az ügynökség első jelentését az Eurosur működéséről, amely kulcsfontosságú eszköz a helyzetismeret javítására és a határigazgatási célú reagálási képességek növelésére a tagállamok és az ügynökség közötti információcsere és együttműködés révén; e jelentés alapján elismeréssel veszi tudomásul az olyan különböző területeken elért eredményeket, mint az Eurosur céljaira használt alkalmazások műszaki fejlesztése, az Eurosur fúziós szolgáltatásai keretében 17 szolgáltatás fejlesztése (a tagállamoktól viszonylag nagy számú szolgáltatáskérés érkezett a műholdas felvételek és a part menti megfigyelés terén) és az Eurosur 2.0 újratervezésére és fejlesztésére vonatkozó ütemterv kidolgozása, amelynek célja a különböző alkalmazások és rendszerek 2026-ra történő teljes interoperabilitása; az ügynökség 2022. évi egységes szerkezetbe foglalt éves tevékenységi jelentése alapján tudomásul veszi az ügynökség által az Eurosur tekintetében 2022-ben elért eredményeket, és felkéri az ügynökséget, hogy gyorsítsa fel arra irányuló erőfeszítéseit, hogy azt teljes mértékben összehangolja az (EU) 2019/1896 rendeletben és az Eurosur végrehajtási rendeleteiben foglalt követelményekkel;

17. elismerését fejezi ki az ügynökségnek azért, hogy 2022-ben jelentős előrelépés történt az Európai Utasinformációs és Engedélyezési Rendszer (ETIAS) központi egységének (ECU) létrehozása terén olyan tevékenységek révén, mint a belső szabályok és eljárások kidolgozása, a középtávú stratégia, a szerepvállalási keret, az üzleti hatáselemzés, valamint a biztonsági, üzletmenet-folytonossági és katasztrófa-helyreállítási tervek kidolgozása, valamint az ECU első kockázatértékelésének elvégzése; tudomásul veszi, hogy az ECU létrehozása tekintetében az ügynökség 2022-ben lezárta a munkaerő-toborzás második hullámát, amellyel elérte a tervezett álláshelyek 55 %-os betöltöttségét, emellett egyéb felvételi eljárásokat is indított; üdvözli, hogy a Bizottság az ügynökség támogatásával 2022-ben tájékoztató kampányt indított, amely 60 vízummentes ország állampolgárai körében népszerűsíti az ETIAS-t; tudomásul veszi az ügynökség egyéb operatív eredményeit, például a készenléti alakulatokra vonatkozó új parancsnoki lánc kialakításának elindítását, amelyben az egységes operatív koordinációs struktúra mellett a helyszíni végrehajtás több döntéshozatali hatáskört kap;

18. üdvözli az ügynökség éves jelentését a 656/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek ([3]) az ügynökség 2022. évi tengeri műveletei tekintetében történő gyakorlati alkalmazásáról, nevezetesen a következő közös műveletek kapcsán: Themis (Olaszország), Poszeidón (Görögország), Indalo (Spanyolország), Opál part (Belgium és Franciaország) és a „Fekete-tenger” többcélú tengeri művelet (Bulgária és Románia); tudomásul veszi az ügynökség azon észrevételét, hogy a 656/2014/EU rendelet értelmében az ügynökségre alkalmazandó előírások és követelmények, valamint a tengeri műveletekben részt vevő egyéb szereplőkre (pl. NATO, EMSA, EFCA) alkalmazandó előírások és követelmények aszimmetriát mutatnak, mivel ezek a szereplők az ügynökség támogatásával folytatott tevékenységük során a nemzetközi tengerjogot követik; támogatja az ügynökséget azon lehetőség megvizsgálásában, hogy a vonatkozó, jogállásról szóló megállapodásokba a 656/2014/EU rendeletben foglaltakhoz hasonló normákat vegyen fel;

19. kiemeli annak fontosságát, hogy legyen egy erős, hatékony és jól működő ügynökség, amely segíteni tudja a tagállamokat az Unió közös külső határainak igazgatásában és az integrált határigazgatás biztosításában, annak érdekében, hogy e határok hatékonyan és az alapvető jogokkal teljes összhangban legyenek igazgatva; megjegyzi, hogy az ügynökség és a tagállamok közös felelősséggel tartoznak az alapvető jogokkal kapcsolatos kötelezettségek teljesítéséért; hangsúlyozza, hogy a külső határok hatékony és méltányos igazgatása kulcsfontosságú a schengeni térség mint a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség védelme szempontjából; hangsúlyozza, hogy a hatékony uniós határigazgatás biztosításához fontos a harmadik országokkal szorosan együttműködni és megállapodásokat kötni olyan területeken, mint például a visszafogadási megállapodások, a technikai segítségnyújtás, a képzések és a visszaküldési tevékenységek, valamint a fejlesztési támogatás, amennyiben teljes mértékben tiszteletben tartják az alapvető jogokat; sürgeti az ügynökséget és a tagállamokat, hogy fejlesszék tovább az együttműködés, az információcsere és a bevált gyakorlatok cseréjének struktúráit;

20. elismeri, hogy az alapjogi tisztviselő 2021 óta kulcsfontosságú szerepet tölt be az európai ombudsman, az FSWG és a FRaLO által az alapvető jogokkal kapcsolatban megfogalmazott különböző ajánlások végrehajtásában; tudomásul veszi az alapjogi tisztviselő 2022. évi éves jelentése (a továbbiakban: az alapjogi tisztviselő jelentése) alapján, hogy ezen ajánlások többségét végrehajtották; felhívja az ügynökséget, hogy teljes mértékben működjön együtt az alapjogi tisztviselővel, és hajtsa végre annak valamennyi ajánlását;

21. emlékeztet arra, hogy az ügynökség és az érintett tagállami hatóságok jelentik az erős és megfelelően védett külső uniós határok legfőbb garanciáját, amelyek biztosítják ugyanakkor az alapvető jogok tiszteletben tartását és a nemzetközi védelemmel kapcsolatos kötelezettségek teljesítését; megjegyzi, hogy az alapjogi tisztviselő 2022. szeptember 1-jei véleményében arra a következtetésre jutott, hogy a Frontex-rendelet 46. cikke aktiválásának feltételei teljesülnek; megjegyzi továbbá, hogy az Ügynökség 46. cikk szerinti, alapvető jogokkal foglalkozó munkacsoportja egy sor ajánlást adott ki az alapvető jogok görögországi helyzetével kapcsolatban, amelyek közül 2023 októberében négyet teljes mértékben végrehajtottak; megjegyzi, hogy az Ügynökség munkacsoportja nyomon kívánja követni a további előrehaladást, és az ajánlott intézkedéseket továbbra is alkalmazzák; kéri, hogy valamennyi ajánlást prioritásként teljeskörűen hajtsanak végre, és az ügynökség továbbra is tájékoztassa a Parlamentet az elért eredményekről;

([3]) Az Európai Parlament és a Tanács 656/2014/EU rendelete (2014. május 15.) az Európai Unió Tagállamai Külső Határain Való Operatív Együttműködési Igazgatásért Felelős Európai Ügynökség által koordinált operatív együttműködés keretében a külső tengeri határok őrizetére vonatkozó szabályok megállapításáról (HL L 189., 2014.6.27., 93. o.).

22. tudomásul veszi az európai ombudsmannak az Adriana hajó 2023. júniusi tragédiáját követően indított, az ügynökség kutatási-mentési műveletekben játszott szerepével kapcsolatos vizsgálatát (OI/3/2023/MHZ); aggodalommal veszi tudomásul az ombudsman következtetéseit, amelyek szerint az ügynökség nem tudja teljesíteni alapvető jogi kötelezettségeit, és túlságosan a tagállamokra hagyatkozik, amikor a migránsok bajba kerülnek, mivel az ügynökség nem rendelkezik belső iránymutatásokkal a vészhelyzeti jelzések kiadására vonatkozóan, és az ügynökségnek az alapjogok tiszteletben tartását felügyelő munkatársait nem mindig vonják be kellő mértékben a vészhelyzetekkel kapcsolatos döntésekbe, és hogy az Adriana tragédiája óta nem történt elegendő változás az ilyen incidensek megismétlődésének megelőzése érdekében; emlékeztet arra, hogy a mentesítésért felelős hatóság korábbi mentesítési állásfoglalásaiban többször is rámutatott ezekre a hiányosságokra, és sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a kérdés továbbra is megoldatlan; tudomásul veszi az ombudsmannak az ügynökséghez intézett felhívását, hogy foglalkozzon a feltárt hiányosságokkal, valamint a Parlamenthez, a Bizottsághoz és a Tanácshoz intézett felhívását, hogy az ügyben hozzanak létre független vizsgálóbizottságot;

23. üdvözli az ügynökség igazgatótanácsának 2022. július 20-i határozatát, amely megerősítette a különböző ügynökségi szervek – köztük a Konzultatív Fórum és az alapjogi tisztviselő – közötti együttműködést és kommunikációt az ügynökség ügyvezető igazgatójára és igazgatótanácsára vonatkozó azon szabályok révén, amelyek mentén tájékoztatják a Konzultatív Fórumot az ajánlásainak megfelelő intézkedésekről, és gondoskodnak az alapjogi tisztviselő ajánlásaihoz kapcsolódó intézkedésekről; üdvözli továbbá, hogy 2022-ben elfogadták az (EU) 2018/1896 rendelet 46. cikkére vonatkozó standard műveleti utasítás és az alapjogi tisztviselő vizsgálati hatásköréhez kapcsolódó munkamódszerekre vonatkozó standard műveleti utasítást;

24. üdvözli, hogy az alapvető jogokat tiszteletben tartó, hatékonyan működő határvédelmi ügynökség biztosítására vonatkozó ajánlásokat követően és az ügynökség valamennyi tevékenysége elszámoltathatóságának, szabályszerűségének és jogszerűségének javítása érdekében további 22, az alapjogok tiszteletben tartását felügyelő személyt vettek fel kívülről; emlékeztet arra, hogy valamennyi, az alapjogok tiszteletben tartását felügyelő személyt AD besorolással kell felvenni a lehető leghamarabb, a megfelelő eljárások útján; megjegyzi, hogy az ügynökség aktualizált megbízatása alapján a jövőben az alapjogok tiszteletben tartását felügyelő, további személyek iránt lesz igény; üdvözli, hogy az Alapjogi Hivatal 1 183 kiküldetési nap keretében 50 országban tett látogatást, ami jelentős növekedés az előző évhez képest;

25. hangsúlyozza, hogy az ügynökség határigazgatási és határőrizeti tevékenységekben való közvetlen és közvetett részvételének együtt kell járnia az alapvető jogok tiszteletben tartásával;

26. az alapjogi tisztviselő jelentése alapján tudomásul veszi, hogy a súlyos váratlan eseményekről szóló bejelentések száma a 2021. évi 62-ről 2022-ban 72-re nőtt, és hogy ezek mindegyike a 2021-ben módosított standard műveleti utasítás hatálya alá tartozik; elismerését fejezi ki az alapjogi tisztviselőnek azon egységes eljárások kidolgozásáért, amelyek mentén irodája értékeli és feldolgozza az eseményekkel kapcsolatban kapott információkat; megállapítja, hogy 2022-ben a súlyos váratlan események többségénél (72-ből 38 esetben) az információk elsődleges forrásai az ügynökség kiküldött tisztviselői voltak, ugyanakkor az alapjogi tisztviselő más információforrásokra – például 4 esetben a médiára, 10 esetben nem kormányzati szervezetekre – is támaszkodott; emlékeztet arra, hogy a súlyos váratlan események mechanizmusára vonatkozó standard műveleti utasítás szükséges további felülvizsgálata késedelmet szenvedett; elvárja, hogy az ügynökség végrehajtsa az alapjogi tisztviselő 2022-es éves jelentésében foglalt ajánlásait;

27. az alapjogi tisztviselő jelentése alapján tudomásul veszi, hogy a 2021. évi 27-hez képest az alapjogi tisztviselőhöz 2022-ben összesen 69 panaszt nyújtottak be; tudomásul veszi továbbá, hogy e panaszok közül kilenc bizonyult elfogadhatónak (ez a 2021. évi hathoz képest növekedés); üdvözli az ügynökség igazgatótanácsa által 2022-ben elfogadott, a panasztételi mechanizmusra vonatkozó felülvizsgált szabályokat, amelyek határidőket és megfelelő nyomon követést írnak elő; elismerését fejezi ki az alapjogi tisztviselőnek a panaszkezelési mechanizmussal kapcsolatos területen tett további erőfeszítéseiért, például az információs anyagok aktualizálásával történt figyelemfelkeltő intézkedésekért, valamint a kapacitásépítő tevékenységekért, amelyekre az ügynökség kiküldött tisztviselői és helyi partnerei számára az ügynökség operatív területein tett látogatások során nyújtott képzés formájában került sor;

28. elismerését fejezi ki az ügynökségnek az alapjogi cselekvési terv végrehajtása terén elért előrehaladásért, amely 87 tevékenységet irányoz elő; az alapjogi tisztviselő jelentése alapján tudomásul veszi, hogy e tevékenységek közül 18-at teljes mértékben végrehajtottak (ezeknél nincs szükség további fellépésre), 62 folyamatban van (végrehajtásuk szisztematikusan, gördülő jelleggel történik), egy esetben a végrehajtás részleges, hat tevékenység pedig halasztást szenved; sajnálatát fejezi ki e késedelmek miatt, és felhívja az ügynökséget, hogy mielőbb tegyen előrelépéseket a lezáratlan intézkedések terén; ezzel összefüggésben emlékeztet az alapjogi felügyelők fontos szerepére, többek között az operatív területekhez való hozzáférésük és az ügynökség operatív személyzetével való szoros együttműködés tekintetében, valamint az alapjogi cselekvési tervben előirányzott tevékenységek (többek között a 23., a 63. és a 83.) végrehajtása terén tett erőfeszítéseikre; elismerését fejezi ki azért, hogy az alapjogi felügyelőknek az ügynökség operatív tevékenységeiben betöltött szerepére és felelősségére vonatkozó standard műveleti utasítást véglegesítették és jóváhagyták; üdvözli az alapvető jogokért felelős kapcsolattartók hálózatának az ügynökség valamennyi részlegére kiterjedő létrehozását, amelynek célja, hogy valamennyi tevékenységi területen fejlesszék az alapvető jogokkal kapcsolatos szakértelmet;

Hatékonyság és hatékonyságjavítás

29. elismerését fejezi ki az ügynökségnek a különböző ügynökségekkel és más érdekelt felekkel, például a Bizottsággal, a tagállamokkal vagy harmadik országokkal folytatott szoros együttműködéséért és/vagy erőforrás-megosztásáért; rámutat az együttműködés és a bevált gyakorlatok kiigazításának horizontális előnyeire, valamint arra, hogy a közös kezdeményezések különböző perspektívákat képviselnek, csökkentik a párhuzamos erőfeszítéseket, fokozzák a tanulást és erősítik a résztvevők közötti kapcsolatokat; ebben az értelemben tudomásul veszi az ügynökségnek többek között az alábbiakkal kapcsolatos intézkedéseit: - tárgyalások a bel- és igazságügy területén számos ügynökséggel folytatott, kétoldalú együttműködést meghatározó munkamegállapodások megújításáról; - személyzete egy részének áthelyezése az eu-LISA-hoz a 2022–2024 közötti időszakra a határregisztrációs rendszerhez és az ETIAS-hoz kapcsolódó projektek, valamint az Europolhoz 2024. január 1-jétől a rendszerek uniós interoperabilitásának terén megvalósuló projektek tekintetében; - valamint az ügynökség rendszeres közreműködése más ügynökségek éves munkaprogramjaiban a tevékenységek összehangolása érdekében;

30. tudomásul veszi különösen az ügynökség együttműködését az Európai Halászati Ellenőrző Hivatallal (EFCA) és az Európai Tengerészeti Biztonsági Ügynökséggel (EMSA) kötött háromoldalú munkamegállapodás keretében, amelynek célja, hogy a felek különböző területeken, köztük az információmegosztás, a megfigyelési és kommunikációs szolgáltatások vagy a kapacitásmegosztás tekintetében összehangolják és megosszák az erőforrásaikat; elismerését fejezi ki a többcélú tengeri műveletek elindításáért, amelyek biztosítják a különböző parti őrségi feladatok egy művelet keretében történő végrehajtását, amely e három ügynökség megbízatását érintve fokozza az ágazatközi és határokon átnyúló együttműködést; üdvözli, hogy a többcélú tengeri műveletek koncepcióját továbbfejlesztették a „Fekete-tenger" többcélú tengeri művelet 2022 augusztusa és novembere közötti, az EFCA, az EMSA, valamint hat romániai és bulgáriai hatóság együttműködésével történt végrehajtásával; üdvözli továbbá, hogy e három ügynökség megállapodott abban, hogy 2023-ban az Adriai- és a Balti-tengerre is kiterjesztik a többcélú tengeri műveletek koncepcióját;

31. támogatja az ügynökség terveit egy új épület tervezésére és építésére a jövőbeli székhelyén (állandó helyiségek), mivel az ilyen épületnek, amely várhatóan megfelel a legmagasabb fenntarthatósági előírásoknak, egész élettartama alatt környezetbarátnak kell maradnia; megjegyzi, hogy a 2022 júliusában indított közbeszerzési eljárás a zöld közbeszerzési iránymutatásokon alapul; megjegyzi továbbá, hogy ebben az összefüggésben az ügynökség olyan koncepciót dolgozott ki, amely a tevékenységalapú munkavégzés elvén alapul, és amely támogatja az időtől és helytől független munkavégzés alapelveit, a munkaterek sokféleségét, valamint a szervezeti egységek közötti együttműködésre és tudáscserére helyezett hangsúlyt, és amelyet először az ügynökség jelenlegi épületeiben tesztelnek; felkéri az ügynökséget, hogy folyamatosan tájékoztassa a mentesítésért felelős hatóságot a vizsgálat eredményeiről és az annak nyomán hozott intézkedésekről;

32. megjegyzi, hogy a környezeti fenntarthatóságnak az ügynökség valamennyi folyamatába, szakpolitikájába és műveletébe való integrációra, végső soron pedig a 2050-ig megvalósítandó karbonsemlegességre irányuló pálya részeként az ügynökség 2021-ben vizsgálatot indított, amelynek eredményeit 2022-ben „A zöld megállapodás és az Európai Határ- és Parti Őrség" címmel tette közzé; ehhez elsősorban a különböző nemzetközi szervezetek (például az Európai Központi Bank, a francia belügyminisztérium, az Egyesült Államok Belbiztonsági Minisztériuma) bevált gyakorlataira vonatkozó esettanulmányokra támaszkodott; megelégedéssel veszi tudomásul, hogy a jelentés tíz különböző területet határoz meg (többek között azon operatív tevékenységek fenntarthatósága tekintetében, ahol az Európai Határ- és Parti Őrség közössége a legnagyobb hatást gyakorolja a környezetre) rövid, közép- és hosszú távú menetrendekkel; e tanulmány alapján megjegyzi, hogy a változáskezelési-keretrendszer, a jelentéstételi és kockázatkezelési rendszerek, valamint az EMAS végrehajtása és tanúsítása alapvető fontosságúak az ügynökség által az Európai Határ- és Parti Őrség közösségével együtt elérni kívánt sikeres átalakulás szempontjából;

33. megjegyzi, hogy az ügynökség beépíti a környezetvédelmi kritériumokat a közbeszerzési eljárásaiba, például a légi járatokkal, az étkeztetéssel, az ügynökség állandó helyiségeivel kapcsolatban; elismeri azonban, hogy az ügynökség beszerzéseinek sajátosságai (pl. lövedékálló mellények beszerzése) nem mindig teszik lehetővé e kritériumok integrálását; tudomásul veszi továbbá az ügynökség külső tanácsadási projektjét arra vonatkozóan, hogy miként lehet meghatározni a személyzet és az operatív műszaki berendezések energia- és környezeti lábnyomának mérésére szolgáló alapkövetelményeket; tudomásul veszi továbbá a készenléti alakulati tagok egy csoportjának a környezetkímélő vezetéssel kapcsolatos kísérleti képzését, valamint a környezetkímélő vezetési gyakorlatokra vonatkozó figyelemfelkeltő képzés beépítését a készenléti alakulatokhoz újonnan belépők online alapképzéseibe;

Személyzeti politika

34. elismeri az ügynökség által a munkaerő-felvétel terén tett folyamatos erőfeszítéseket és kritikus jelentőségű előrelépéseket, a késedelmek ellenére; megjegyzi, hogy 2022. december 31-én a létszámtervben szereplő álláshelyek betöltöttsége 88,46 %-os (2021-ben 82 %-os) volt: az uniós költségvetés értelmében engedélyezett 1 300 ideiglenes alkalmazotti álláshelyből 1 150 be volt töltve; megjegyzi továbbá, hogy 723 szerződéses alkalmazott (ebből 11 külső költségvetésből finanszírozott alkalmazott) és 190 kirendelt nemzeti szakértő dolgozott az ügynökségnél (az ügynökség számára 2022-re jóváhagyott keret 964 szerződéses alkalmazott és 220 kirendelt nemzeti szakértő); üdvözli, hogy a 2022. évi felvételnek köszönhetően az ügynökség létszámkeretének kihasználtsági aránya az előző évhez hasonlóan nőtt a tárgyévben (2021-hez képest mintegy 6,5 %-kal), aminek köszönhetően 2022-ben az ügynökség személyzetének létszáma a 2021. évi 1 554-ről 2 063-ra, a készenléti alakulat 1. besorolási fokozatú tisztviselőinek száma pedig a 2021. évi 595 főről 963-ra nőtt; ezzel összefüggésben üdvözli, hogy 65 új alkalmazottat vettek fel és vezettek be az ETIAS központi egységének osztályán, valamint 22 új alapjogi felügyelőt, amelyet követően 2022. december 31-én az ügynökségnél 44 (2023. szeptember 1-jétől 46) alapjogi felügyelő álláshelyet töltöttek be, így az ügynökség közelebb került kiterjesztett

megbízatásának teljeskörű végrehajtásához; megjegyzi továbbá, hogy 2022 októberétől az ügynökség kitoloncolási felügyelői álló állománya 24 uniós tagállam és a schengeni társult országok képviseletében 60 felügyelőt számlált, közülük öt az alapjogi felügyelők állományába tartozott; elismerését fejezi ki ezért, hogy az ügynökségnél a betöltetlen álláshelyek aránya éves szinten az A. és a B. pillér valamennyi szerződéstípusa esetében csökkenő tendenciát mutat;

35. mély aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az ügynökségnél a nemek megoszlására vonatkozó 2022. évi jelentés szerint a közép- és felső vezetést 19 férfi (79 %) és 7 nő (21 %), az igazgatótanácsot pedig 54 férfi (87 %) és 8 nő (13 %) alkotja; az ügynökség teljes személyzetének 71 %-a férfi (1 473) és 29 %-a nő (590); emlékeztet a nemek közötti egyensúly biztosításának fontosságára, és felhívja az ügynökséget, hogy vegye figyelembe ezt a szempontot a jövőbeli felvétel, valamint a felső és középvezetésén belüli jövőbeli kinevezések tekintetében; kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy az ügynökség igazgatótanácsi tagjainak kinevezésekor tartsák szem előtt a nemek közötti egyensúly biztosításának fontosságát; az ügynökség „A Frontex 2021. évi költségvetési mentesítésről szóló egyedi nyomonkövetési jelentése" című jelentése (a továbbiakban: az ügynökség nyomonkövetési jelentése) alapján tudomásul veszi az ügynökség által a nemek közötti egyensúly javítása érdekében tett intézkedéseket és kezdeményezéseket; megjegyzi, hogy ezen erőfeszítések ellenére még messze nem teljesült az ügynökség kinyilvánított célja, hogy az alulreprezentált nemek aránya valamennyi vezetői szinten legalább 40 %-ot érjen el; felszólítja az ügynökséget, hogy foglalkozzon ezzel a kérdéssel, és tájékoztassa a mentesítésért felelős hatóságot az előrehaladásról; mindazonáltal az ügynökség nyomonkövetési jelentése alapján megállapítja, hogy a nemek közötti egyensúlyt a személyzet öt fő kategóriájának figyelembevételével követik nyomon, amelyek közül néhány esetében – például a vezetői álláshelyek esetében – a felvételi bázis többnyire férfiakból áll (nemzeti bűnüldözési szolgálatok); megjegyzi azonban, hogy az adminisztratív álláshelyek kategóriájában az ügynökség 2023 májusában majdnem ideális egyensúlyt ért el a nemek között (417 férfi és 426 nő);

36. üdvözli, hogy az ügynökség a zaklatás ellen kiterjedt intézkedésekkel és politikákkal rendelkezik, amelyek bizalmi tanácsadókra támaszkodnak (17 fő, közülük 6 a készenléti alakulatok állományából), akiknek kulcsfontosságú szerepe van az ügynökség személyzete méltóságának védelmében, valamint a pszichológiai és szexuális zaklatás megelőzésében; üdvözli az ügynökség nyomonkövetési jelentése alapján a már végrehajtott és folyamatban lévő intézkedéseket, valamint a javasolt intézkedések listáját, amelyek célja, hogy az ügynökség valamennyi tevékenysége során zéró toleranciát biztosítsanak a szexuális zaklatással szemben; felhívja az ügynökséget, hogy továbbra is proaktív maradjon, és teljeskörűen hajtsa végre a zaklatás elleni intézkedésekre vonatkozó cselekvési tervét; kiemeli, hogy ez alapvető elem az ügynökség szervezeti kultúrájának reformjában, és felhívja az ügynökséget, hogy rendszeresen számoljon be az e tekintetben elért eredményekről;

37. aggodalommal veszi tudomásul az ügynökségnek a Parlament írásbeli kérdéseire adott válaszai alapján, hogy 2022-ben 31 névtelen (27 pszichológiai, 4 szexuális) zaklatási ügyet jelentettek be, ebből 22-t lezártak a névtelen szakaszban, 4 esetben egyeztettek az állítólagos zaklatóval, 5 esetet pedig hivatalos eljárás alá vontak; megjegyzi továbbá, hogy 2022-ben 11 zaklatási ügy indult (7 esetben pszichológiai, 4 esetben szexuális zaklatás alapján), ebből 5 ügy az előzetes értékelési szakaszt követően lezárult, 6 esetben pedig ajánlásokra került sor a zaklatás megelőzésével kapcsolatos tudatossági tanfolyamokon való részvételtől a szerződés megszüntetéséig; felhívja az ügynökséget, hogy gondosan értékeljen minden függőben lévő ügyet, zéró toleranciát alkalmazva a pszichés, szexuális vagy bármely más típusú zaklatással szemben, és mielőbb vonja felelősségre az e kötelességszegésért felelős személyeket; tudomásul veszi, hogy az ügynökség nyomonkövetési jelentése alapján az ügynökségnek a személyzet egy tagja 2020-ban bekövetkezett tragikus halálával kapcsolatos, ismételten megindított vizsgálatra vonatkozó következtetése szerint semmilyen zaklatást nem támasztottak alá, és ezért sem közvetlen vagy közvetett kapcsolat állapítható meg az állítólagos áldozat öngyilkossága és a munkakörnyezet között;

38. elismerését fejezi ki az ügynökségnek a személyzete számára 2022-ben nyújtott számos képzés kapcsán; e tekintetben megjegyzi, hogy az ügynökség 21 szaktanfolyamot biztosított az 1. kategóriába tartozó készenléti alakulatok számára (1 194 résztvevő), 15 különböző tanfolyamot a 2. és 3. kategóriába tartozó készenléti alakulatok számára (több mint 1 450 résztvevő), 34 tanfolyamot különböző tiszti kategóriákban (közel 4 000 résztvevő), valamint 325 készenléti alakulati tiszt számára kibővített alapképzési programot, míg az alapvető jogokkal kapcsolatos szempontok, köztük az adatvédelem továbbra is a képzések központi elemei; tudomásul veszi továbbá a sokszínűségről és befogadásról szóló charta elfogadását és az ügynökség által a fogyatékossággal élő személyek integrációja, valamint a személyzet jóllétének, valamint a munka és a magánélet közötti egyensúly javítása érdekében hozott számos intézkedést;

39. aggodalommal veszi tudomásul az európai ombudsman által az ügynökség készenléti alakulatának azon tisztviselőiről nyújtott tájékoztatást, akik 2022. október 5. előtt készenléti szolgálatot teljesítettek, és amiért nem részesültek pénzügyi kompenzációban; ezzel összefüggésben aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a kiegészítő információk és a megfelelő vizsgálatok hiánya miatt az ombudsman arra a következtetésre jutott, hogy továbbra sem egyértelmű, hogy az ügynökség miért véli úgy, hogy nincs jogalap a szükséges kifizetések teljesítésére; sürgeti az ügynökséget, hogy hozzon létre külön munkacsoportot a 2022. október 5. előtt teljesített készenléti szolgálatra vonatkozó valamennyi nyilatkozat összegyűjtése és ellenőrzése céljából, és tájékoztassa a mentesítésért felelős hatóságot az ebben az ügyben elért eredményekről;

40. üdvözli az ügynökség által az átmenet folyamata, valamint az irányítási kultúra javítása és a személyzet jóllétének előmozdítása érdekében tett lépéseket; felhívja az új vezetést, hogy folytassa az ügynökség szervezeti kultúrájának mélyreható reformját;

Közbeszerzés

41. a számvevőszéki jelentés alapján tudomásul veszi a szerződések értékének a költségvetési rendelet (172. cikk (3) bekezdés a) pont iii. alpont) által megengedett 50 %-os felső határt meghaladó, 79 000 EUR-ról négy módosítás útján 502 900 EUR-ra történt emelésére vonatkozó észrevételt; megjegyzi, hogy a növekedésből adódó kifizetésekből 384 000 EUR teljesítése szabálytalan volt; ezzel összefüggésben az ügynökség válasza alapján tudomásul veszi, hogy a készenléti alakulatok felvételében a késedelmek elkerülése érdekében volt szükség a szabályok alóli kivételekre, ezeket az ügynökség rögzítette a kivételek és meg nem felelési esetek nyilvántartásában;

42. megjegyzi, hogy az ügynökség 2022-ben 53 nyílt közbeszerzési eljárást indított, amelyek közül 20 eredményezett aláírt szerződést 140,5 millió EUR összértékben, 25 pedig még folyamatban van, összesen 486,51 millió EUR értékben; megjegyzi továbbá, hogy az ügynökség 33 alacsony és közepes értékű közbeszerzési eljárást folytatott (három és öt pályázóval tárgyalva), összesen 3,4 millió EUR értékben, és 2022-ben a 33 eljárásból 20 esetben került sor szerződés aláírására, összesen 2,03 millió EUR értékben, négy eljárás pedig még folyamatban van, összesen 524 000 EUR értékben; megjegyzi továbbá, hogy az ügynökség 2022-ben 228 nagyon alacsony értékű (egy jelölttel tárgyalt) közbeszerzési eljárást indított, összesen 1,62 millió EUR értékben; végezetül megjegyzi, hogy 2022-ben a meglévő keretszerződések keretében 1 116, összesen 188,9 millió EUR értékű eljárást bonyolítottak le, amelyek közül 983 aláírt egyedi szerződést vagy megrendelést eredményezett, amelyek összértéke 153,4 millió EUR volt, 32 pedig – 16,6 millió EUR értékben – még folyamatban van; megállapítja, hogy a lezárt közbeszerzési eljárások összértéke mintegy 15 %-kal, a 2021. évi 406,9 millió EUR-ról 348,5 millió EUR-ra csökkent 2022-ben;

43. elismerését fejezi ki az ügynökség 2022-ben annak érdekében tett erőfeszítéseiért, hogy stratégiailag fontos szerződéseket kössön különböző területeken a munkaerő-kölcsönzési szolgáltatásoktól kezdve a földrajzi információs rendszereken át a térinformatikai hírszerzésig és a képi hírszerzési szolgáltatásokig; megjegyzi, hogy jelentős előrelépés történt a kritikus közbeszerzési eljárások terén, amelyek jelentős összegeket tettek ki az ügynökség állandó telephelyei (140 millió EUR), az utazással kapcsolatos szolgáltatások (666 millió EUR), valamint az infrastruktúrával és a szoftverekkel kapcsolatos szolgáltatások (32 millió EUR) tekintetében;

44. tudomásul veszi az ügynökség jelentését arról, hogy javította az éves közbeszerzési terv tervezését és nyomon követését; felhívja az IAS-t, hogy a jövőbeni ellenőrzései során foglalkozzon ezzel a tervvel;

Az összeférhetetlenségek megelőzése és kezelése, valamint az átláthatóság

45. megelégedéssel veszi tudomásul, hogy az ügynökség igazgatótanácsa és felső vezetése tagjainak érdekeltségi nyilatkozata és önéletrajza elérhető az ügynökség honlapján; megjegyzi továbbá, hogy 2022-ben öt visszaélés-bejelentési ügy indult, amelyek közül három ügyet megszüntettek, illetve az előzetes értékelési szakaszban lezártak, két ügyben pedig az OLAF vizsgálata folyamatban van; felhívja az érintetteket és az ügynökséget, hogy a vizsgálat során biztosítsák az OLAF-fal való teljeskörű együttműködést; végezetül megjegyzi, hogy 2022-ben nem került sor összeférhetetlenségi vizsgálatra;

46. az ügynökségnek a Parlament írásbeli kérdéseire adott válasza alapján tudomásul veszi, hogy az ügynökségnél szabályzat kidolgozása van folyamatban az ügynökség jelenlegi és korábbi vezető tisztségviselőinek a forgóajtó-jelenséggel kapcsolatos helyzetekben való megfelelő eljárása nyomon követése céljából; arra kéri az ügynökséget, hogy a kérdésben történt előrelépésekről tájékoztassa a mentesítésért felelős hatóságot; megismétli az ügynökséghez intézett felhívását, hogy az igazgatótanácsa tagjaira vonatkozóan is vezessen be az említett tagokat érintő összeférhetetlenség, valamint forgóajtó-jelenséggel kapcsolatos helyzetek kezelésére vonatkozó elveket, eljárásokat és konkrét mechanizmusokat;

47. tudomásul veszi a mentesítésért felelős hatóságnak adott választ, amely tájékoztatást nyújt az ügynökség átláthatósági nyilvántartásában 2022-ben nyilvántartott és dokumentált kapcsolatokról és találkozókról; tudomásul veszi az ügynökség által szervezett különböző találkozókat (szakmai napokat), amelyek lehetőséget biztosítottak a szakmai vállalkozásoknak olyan termékeik és szolgáltatásaik bemutatására, amelyek támogathatják a határigazgatási tevékenységeket, és ösztönözhetik az Európai Határ- és Parti Őrség közössége és a szakmai vállalkozások közötti párbeszédet; megjegyzi, hogy a 2022. évi szakmai napok keretében az ügynökség 277 pályázatot kapott megoldásokra vonatkozóan, 88 vállalkozást kért fel technológiáik bemutatására, továbbá online megbeszéléseket szervezett, amelyek során 175 megoldással kapcsolatban osztottak meg információkat; üdvözli, hogy a részt vevő vállalkozások listáját közzéteszik az ügynökség honlapján;

48. az ügynökség egységes szerkezetbe foglalt éves tevékenységi jelentése alapján tudomásul veszi, hogy az ügynökség átláthatósági hivatala lényegesen több kérelmet (469) dolgozott fel a dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférésre vonatkozóan, ami az előző évhez képest közel 34 %-os növekedést jelent; megjegyzi továbbá, hogy az ügynökség weboldalt hozott létre a dokumentumok nyilvános elérhetővé tételére, ide 2022-ben mintegy 1 900 kulcsfontosságú dokumentumot töltöttek fel; tudomásul veszi az európai ombudsman saját kezdeményezésű vizsgálatának következtetéseit (OI/2022/PB ügy), amelyek szerint az ügynökségnél rendszeresen túlzottan időigényes a dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférési kérelmek feldolgozása, különösen akkor, ha a kérelem nagy mennyiségű dokumentumot érint, valamint ha az ügynökség pontatlannak ítéli a kérelmet, valamint megjegyzi, hogy ez hivatali visszásságnak minősül; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az ügynökség nem fogadta el az ombudsman ajánlását, és felhívja az ügynökséget, hogy prioritásként foglalkozzon a dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférési kérelmek gyorsabb és átláthatóbb kezelésével;

49. elismeri annak általános vélelmét, hogy a folyamatban lévő OLAF-vizsgálatokhoz kapcsolódó dokumentumokhoz nem biztosítható nyilvános hozzáférés ([4]); mindazonáltal ismételten kéri, hogy az OLAF Ügynökségről szóló jelentéseit hozzák nyilvánosságra, amennyiben a nyilvánosságra hozatalhoz nyomós közérdek fűződik, és az érintett parlamenti képviselők számára biztosítsanak minden esetben észszerű időn belül hozzáférést ezekhez a jelentésekhez, hogy lehetővé tegyék számukra a demokratikus ellenőrzés hatékony gyakorlását és az Ügynökség elszámoltatását; úgy véli, hogy a jelenlegi szabályokat felül kell vizsgálni annak biztosítása érdekében, hogy a Parlament politikai döntéshozói és társjogalkotói szerepében teljeskörű tájékoztatást kapjon, különösen költségvetési hatásköreit illetően;

50. tudomásul veszi, hogy az ombudsman vizsgálatot indított azzal kapcsolatban, hogy az ügynökség megtagadta az alapjogi tisztviselője által az ügynökség albániai műveletéről készített jelentéshez való nyilvános hozzáférést (652/2023/VB ügy) ([5]);

51. emlékeztet az európai ombudsman arra vonatkozó saját kezdeményezésű vizsgálatában hozott határozatára (OI/4/2021/MHZ ügy), hogy az ügynökség eleget tesz-e alapvető jogi kötelezettségeinek; ennek kapcsán emlékeztet továbbá arra, hogy az ügynökségnek az (EU) 2019/1896 rendelet 114. cikkének (2) bekezdése értelmében proaktív átláthatóságot kell biztosítania; felszólítja az ügynökséget, hogy zárja le az ombudsman összes ajánlásának végrehajtását; az ügynökség nyomonkövetési jelentése alapján megállapítja, hogy folyamatban van a három (az operatív területekre vonatkozó két, valamint az ügynökség teljes személyzetére vonatkozó egy) magatartási kódex egyetlen magatartási kódexben történő összevonása, amely magában foglalja az operatív területekre vonatkozó egyedi rendelkezéseket is; kéri az ügynökséget, hogy a kérdésben történt előrelépésekről adjon naprakész tájékoztatást a mentesítésért felelős hatóságnak;

52. tudomásul veszi az ügynökség 2022. június 27-i tájékoztató feljegyzését az ügynökség vezetése által az átmeneti időszakban hozott intézkedésekről, különösen a szervezeten belüli jó kormányzáshoz és elszámoltathatósághoz szükséges eljárások megerősítésére irányuló erőfeszítésekről, amelyeket az átláthatóság, a proaktív kommunikáció és a belső és külső érdekeltekkel való együttműködés fokozása révén valósítanak meg; üdvözli az operatív tevékenységről a nyilvánosságot átfogó módon tájékoztató operatív tájékoztatóra irányuló ügynökségi kezdeményezést; felhívja az új vezetést, hogy hajtsa végre a szükséges reformokat a belső eljárások átláthatósága és hatékonysága tekintetében, és az alkalmazandó jogi kerettel összhangban növelje a Parlamenttel és a Tanáccsal szembeni elszámoltathatóságot;

Belső kontroll

53. üdvözli az ügynökség azon döntését, hogy javított formában negyedévente az FSWG-nek címzett jelentést ad ki a különböző ellenőrző szervektől kapott ajánlások végrehajtásának aktuális állásáról; nyugtázza a 2023 harmadik negyedévére vonatkozó jelentés (a továbbiakban: 2023. harmadik negyedévi jelentés) kézhezvételét; ezzel összefüggésben elismerését fejezi ki az ügynökség által az FSWG 42 ajánlása közül 36 végrehajtása terén elért jelentős előrelépésért; a 2023. harmadik negyedévi jelentés alapján tudomásul veszi az ajánlások és/vagy előírt intézkedések végrehajtási arányát az FWSG (91 %), a FRaLO (87 %), az ombudsman (79 %) és az OLAF (54 %) tekintetében; elismeri az ügynökség Vizsgálati és Ellenőrzési Irodájának (ICO) szerepét az említett ajánlásoknak az összekötő funkciók és a koordinációs feladatok révén történő kezeléséhez nyújtott támogatásban; megjegyzi továbbá, hogy a 2023. harmadik negyedévi jelentésből kiderül, hogy 10 IAS-ajánlás – összesen 32 fellépést érintően – még nem teljesült; 21 fellépés kiemelten fontosnak minősül, kritikusnak egyik sem tekinthető; elismerését fejezi ki továbbá az ügynökség által a 22/2020. sz. számvevőszéki különjelentésből (2. ajánlás) és a 8/2021. sz. (1., 2. és 4. ajánlásból) származó, még lezáratlan ajánlások végrehajtása terén elért eredményekért; ismételten arra kéri az ügynökséget, hogy teljes mértékben foglalkozzon valamennyi függőben lévő ajánlással és kapcsolódó intézkedéssel, többek között a Számvevőszéknek a korábbi évek (2015, 2016, 2018, 2019, 2020 és 2021) éves ellenőrzési jelentéseiből származó releváns észrevételei tekintetében; felkéri az ügynökséget, hogy továbbra is rendszeresen tájékoztassa a mentesítésért felelős hatóságot az e téren elért eredményekről;

([4]) A Törvényszék megállapította, hogy „az OLAF ügyiratainak részét képező dokumentumokhoz való, a 1049/2001 rendelet alapján történő általános hozzáférés akkor, amikor az OLAF vizsgálata még folyamatban van, főszabály szerint veszélyezteti az eljárás megfelelő lefolytatását"; a Törvényszék T-110/15. sz. IMG kontra Bizottság ügyben 2016. május 26-án hozott ítéletének 33. pontja (ECLI:EU:T:2016:322).

([5]) https://www.ombudsman.europa.eu/en/decision/hu/177520.

54. aggodalommal vesz tudomásul a számvevőszéki jelentés alapján egy sor észrevételt, amelyek az ügynökség irányítási és belső kontrollrendszereinek hiányosságaira utalnak a közbeszerzés és a szerződéskezelés, a felvételi eljárások és a felhatalmazás által engedélyezésre jogosult tisztviselőkre ruházott hatáskörök terén; mély aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a Számvevőszék egymást követő második évben tett észrevételeket az utazáshoz kapcsolódó szolgáltatások beszerzésével kapcsolatban, a szóban forgó összegek kiemelt fontosságára tekintettel; hangsúlyozza annak rendkívüli fontosságát, hogy az uniós alapok végrehajtása során az ügynökség a költségvetési rendelet előírásával összhangban betartsa a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elvét, mivel az ügynökség az uniós decentralizált ügynökségek között vezető szerepet tölt be az ügynökség éves költségvetése tekintetében, amely 2019 óta több mint kétszeresére nőtt;

55. aggodalommal veszi tudomásul az ügynökség egységes szerkezetbe foglalt éves tevékenységi jelentésének 12. mellékletében közölt észrevételeket, amelyeket a volt ideiglenes ügyvezető igazgató (jelenleg a készenléti alakulatok irányításáért felelős ügyvezetőhelyettes) fogalmazott meg arra vonatkozóan, hogy a készenléti alakulatok tisztviselőinek szállásra és utazási szolgáltatásokra vonatkozó szerződésével összefüggésben 2021-ben túlárazásra, igazoló dokumentumok nélkül teljesített kifizetésekre és a szerződéses szolgáltatások nyújtásának elmulasztására került sor;

56. a számvevőszéki jelentés alapján tudomásul veszi az utazási szolgáltatásokkal kapcsolatos kifizetések (30 millió EUR-s keretszerződés) jelentős kockázatával kapcsolatos észrevételt, különösen a szállásköltségek tekintetében, mivel az utazási iroda által kiállított számlákat nem a szállodák tényleges számlái, hanem egy utazási iroda leányvállalata támasztotta alá; felszólítja az ügynökséget, hogy javítsa belső kontrollját annak érdekében, hogy a vonatkozó számlákat a szolgáltatás tényleges nyújtója állítsa ki;

57. tudomásul veszi továbbá annak kockázatát, hogy az utazási iroda költségeivel kapcsolatos kifizetések nem feltétlenül felelnek meg a valóságnak, mivel az ügynökség utazási költségeinek kezelésére szolgáló rendszerében szereplő információk nem egyeztetik össze az utazási iroda által fizetett tényleges költségeket az utazási iroda költségeivel, amelyeket a kiküldetési személyzet által fizetett költségektől elkülönítve jelentenek és dolgoznak fel; az ügynökség válasza alapján tudomással bír arról, hogy miért vannak eltérések a MiPS és a számviteli rendszer (ABAC) között, valamint arról, hogy az ügynökség véleménye szerint nem áll fenn a téves összegű kifizetések kockázata;

58. tudomásul veszi, hogy a számvevőszéki jelentés az előző évhez hasonlóan észrevételt fogalmazott meg az ügynökség belső ellenőrzési hiányosságaira vonatkozóan a munkaerő-felvételi eljárások terén; ezzel összefüggésben megjegyzi, hogy 2022-ben az ideiglenes alkalmazottak felvételi eljárása során a felvételi bizottság tagjai egyéni pontozást alkalmaztak ahelyett, hogy az ügynökség belső szabályzatában előírt konszenzusos módszert alkalmazták volna; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az ügynökség 2022 januárjában új végrehajtási szabályokat fogadott el, amelyek egyértelműbb utasításokat tartalmaznak a kiválasztási bizottság tagjai számára, hogy következetesebb értékelést és harmonizált eljárásokat biztosítsanak; üdvözli az ügynökség azon kötelezettségvállalását, hogy az ideiglenes alkalmazottak felvételére is kiterjessze azokat a szabályokat, amelyek szerint az egyéni pontozás helyett csak a felvételi bizottság tagjai által elfogadott végső értékelő jelentést veszik figyelembe; felkéri az ügynökséget, hogy a felvételi eljárások területén erősítse meg az új szabályok alkalmazását és belső kontrolljait;

59. tudomásul veszi az ügynökség belső kontrollrendszerének 2022-ben elvégzett értékelését; tudomásul veszi az értékelés azon következtetését, hogy a belső kontrollrendszer jelen van és hatékonyan működik, és egyes területeken a „Kontrollkörnyezet” (különösen az „Elkötelezett a feddhetetlenség és az etikai értékek mellett” című 1. elv), a „Kontrolltevékenységek” (különösen az „Érzékeny területeken betöltött pozíciók” című 10.5. pont) és az „Információ és kommunikáció” összetevők (különösen a „Külső kommunikáció” című 15.1. pont) tekintetében javításokra van szükség; megállapítja, hogy 2022-ben 2021-hez képest összességében javultak az elvekre adott pontszámok a belső kontrollrendszer mind az öt összetevője tekintetében;

60. megelégedéssel veszi tudomásul az ügynökség belső felügyeletének 2022-ben történt megerősítését a belső ellenőrzési részleg létrehozása és a belső ellenőrzésről szóló fejezet elfogadása révén; üdvözli, hogy a belső ellenőrzési részleg vezetője 2023-ban megkezdte feladatai ellátását, és hogy az igazgatótanács már elfogadta a belső ellenőrzési részleg első éves ellenőrzési tervét;

61. emlékeztet a Számvevőszék 2018. évi jelentésének ajánlására, amely szerint az ügynökségnek politikát kell elfogadnia és végrehajtania az érzékeny álláshelyekre vonatkozóan; tudomásul veszi, hogy az ügynökség beszámolt az e politikáról szóló határozat előkészítéséről, amelyet időközben (2023 végén) elfogadtak;

Egyéb megjegyzések

62. megjegyzi, hogy az európai adatvédelmi biztos az ügynökség igazgatótanácsának határozatairól szóló, 68/2021. és 69/2021. sz. véleményei negatívak voltak; megjegyzi, hogy az Ügynökség végrehajtási tervet készített az európai adatvédelmi biztos ajánlásainak végrehajtása céljából; megjegyzi továbbá, hogy ezeket az igazgatótanácsi határozatokat újraszövegezték és kiigazították az ügynökség adatvédelmi tisztviselőjének az európai adatvédelmi biztos személyzetével folytatott rendszeres találkozóit és informális cseréjét követően, valamint az európai adatvédelmi biztos 2023. május 24-én közzétett ellenőrzési jelentésének (a továbbiakban: az ellenőrzési jelentés) figyelembevételével; megjegyzi, hogy az ellenőrzési jelentés ellenőrizte az ügynökségnél a közös műveletekkel összefüggésben a személyes adatoknak az (EU) 2018/1725 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek ([6]) és az (EU) 2019/1896 rendelet vonatkozó rendelkezéseinek megfelelő kezelését; ezzel összefüggésben megjegyzi továbbá, hogy az ellenőrzési jelentés 36 hivatalos megállapítást azonosított, és 32 ajánlást fogalmazott meg többek között a személyek átvilágításával és a meghallgatásokkal, a közös adatkezelők megállapodásaival, a kockázatelemzések elkészítéséhez használt információk alacsony megbízhatóságával, valamint a beépített és alapértelmezett adatvédelem végrehajtásával kapcsolatban; aggodalommal veszi tudomásul az ellenőrzési jelentés alapján, hogy az európai adatvédelmi biztos megállapításai azt is jelzik, hogy az ügynökség több, az ügynökségre alkalmazandó jogalapot is megsértett (az (EU) 2018/1725 rendelet, az (EU) 2019/1896 rendelet és az 58/2015. számú igazgatósági határozat), mivel nem értékelte, hogy az Europollal meg kell-e feltétlenül osztani az adatcsomagokat megbízatásának teljesítéséhez, és ennek következtében az európai adatvédelmi biztos vizsgálatot indított, ami végrehajtási intézkedésekhez vezethet; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az európai adatvédelmi biztos az ellenőrzést követően hat olyan új esetet tárt fel, amikor az ügynökségtől az Europolhoz továbbította a nem kormányzati szervezetek személyzetére vonatkozó személyes adatokat, amelyek jogszerűségét tovább kell vizsgálni; felhívja az ügynökséget, hogy az európai adatvédelmi biztos ellenőrzési jelentésében szereplő végrehajtási határidőkön belül foglalkozzon az összes ajánlással, és folyamatosan tájékoztassa a mentesítésért felelős hatóságot az ezzel kapcsolatos fejleményekről;

63. üdvözli, hogy az elmúlt két év során jelentős változások történtek az ügynökség vezetésében, többek között új helyettes alapjogi tisztviselőt, új igazgatótanácsi elnököt, két új ügyvezetőigazgató-helyettest és egy új ügyvezető igazgatót neveztek ki; megjegyzi, hogy a múlt és a jelen hibáinak kijavítása érdekében akciótervek jöttek létre a nemzeti hatóságokkal;

64. a mentesítő határozatot kísérő horizontális jellegű egyéb észrevételei tekintetében utal az ügynökségek teljesítményéről, pénzgazdálkodásáról és ellenőrzéséről szóló, 2024. április 11-i állásfoglalására ([7]).

([6]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1725 rendelete (2018. október 23.) a természetes személyeknek a személyes adatok uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek általi kezelése tekintetében való védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 45/2001/EK rendelet és az 1247/2002/EK határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 295., 2018.11.21., 39. o.).

([7]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2024)0280.